

НАУКА, ОСВІТА, ІНТЕРНЕТ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Снівак Віктор

АПСВТ

Анотація

Аналізуються глобальні, трансформаційні зміни і процеси їх становлення. Обґрунтовано значення освіти, науки, Інтернету в глобальному світі. Робляться висновки про те, що технічний прогрес створив принципово нову ситуацію в політичному спілкуванні.

Abstract

Analyzed global, transformational changes and processes of their formation. Grounded the meaning of education, science and the Internet in a global world. The conclusions that the technological advancements have created a fundamentally new situation in political communication.

Глобалізація є безумовно об'єктивним процесом світового розвитку, перетворення світу, який має як позитивні так і негативні тенденції. На шляху до постглобалізаційного стану людству ще належить вирішити низку глобальних проблем. Вирішення сучасних глобальних проблем можливе лише на основі наукового підходу.

Найближчі 50 років XXI століття, напевно, будуть вирішальними для всього людства. Науковці і політики мають виробити єдину стратегію цивілізаційного розвитку, яка б стала квінтесенцією ідей, парадигм і поглядів прийдешніх поколінь, а практика її застосування не залишила б на узбіччі суспільного розвитку жодну з країн, а за великим рахунком – жодної людини в суспільствах світового співтовариства. За таких умов наука, освіта, Інтернет розглядаються не лише як складові сучасного, а й майбутнього постглобалізаційного розвитку національних і глобального суспільств, які постійно змінюються і трансформуються.

Важливо, що інформатизація і розвиток комунікацій виступають невід'ємною складовою, а водночас передумовою й аспектом формування ноосфери. Одночасно становлення ноосфери охоплює в якості свого закономірного момента глобалізацію, насамперед в її економічному, науковому й інформаційному вимірах. Отже, становлення ноосфери, економічну глобалізацію і формування постіндустріального, або інформаційного (інформаціонального), суспільства в тому розумінні, в якому цей термін використовують відомі теоретики Д. Белл і М. Кастельс, слід розглядати системно, як ракурси чи аспекти єдиного процесу [1, с. 418]. При цьому маємо замислитися, чи відводиться нині у науковому дискурсі належне місце людині? Насправді глобальна цивілізація породжує глобальну людину, яка переміщується з одного кінця світу на інший, якщо не фізично, то подумки, за допомогою комп'ютерного зв'язку й Інтернету. Залишившись наодинці зі світом, людина втратила звичну опору буття і змушена шукати опору в собі самій. Тому антропологізація знань, тобто звернення їх насамперед до людини і тільки до людини, є зворотним боком глобалізації. Остання має супроводжуватися антропологізацією, інакше людство приречене на вимирання. Антропологізація має стати альтернативою, противагою безособистісній глобалізації, вона повинна проникати в усі сфери життя, допомогти людині зрозуміти себе, своє місце у новому світі й культурному просторі [2, с. 322-324].

Предметом наукового дослідження, останнім часом, все частіше стає галузь, яка визначається поняттям «екоосфера», тобто морально-етичні засади ставлення людини до

всіх проявів життя на планеті, привнесення моральності у всі складові змісту ноосфери: моральність вченого, влади, бізнесу, наркоіндустрії та ін.

Дедалі більшого значення в політичному і соціальному розвитку набуває освіта. Відомо, що країни, які свого часу помітно збільшили інвестиції в освітянську діяльність, досягли вагомих успіхів у розвитку порівняно з іншими. Останнім часом здійснено важливі заходи щодо реформування освіти, зокрема юридичної, в США, Японії та інших країнах. Але проблеми у сфері освіти залишаються як на глобальному, так і національному рівнях. Об'єктивною необхідністю стала реформа освіти і в нашій державі. Філософія освіти XXI століття передбачає, що для сучасного суспільства має бути характерний тип людини з активно-позитивним ставленням до планети Земля, Вітчизни, іншої людини, самої себе, а також до праці, власності, сім'ї, духовних надбань. Громадянин повинен вміти поєднувати особисті інтереси з інтересами суспільства.

При визначенні аксіологічної спрямованості навчально-виховного процесу, справедливо відзначають сучасні дослідники, потрібно враховувати як реалії сьогодення, так і прогнозовані перспективи суспільства. Саме враховуючи ці чинники в межах розмаїття ціннісних орієнтацій, що можуть застосовуватися в процесі навчання, необхідно визначити пріоритетні цінності. Такими для України, очевидно, мають бути: цінності гуманізму, людської гідності, патріотизму, демократизму, соціальної ініціативи та відповідальності, національної самосвідомості. Таким чином навіть не рівень освіти, а саме її характер, спрямованість є актуальними з точки зору вирішення сучасних проблем розвитку культури, духовності особистості в суспільстві, що має також незаперечне позитивне значення і для подолання суперечностей процесу глобалізації [3, с. 174].

Сучасний глобальний світ не уявляється без Інтернету. Технічний прогрес створив принципово нову ситуацію в політичному спілкуванні. Саме Інтернет об'єднав світ інформаційно і зробив його «великим селом». Сьогодні Інтернет видозмінює політичний процес, модифікує функціонування демократії, дозволяє особі виносити власні ідеї на загальне обговорення, миттєво передавати інформацію, а соціальні мережі докорінно змінюють політичний ландшафт світу. Водночас помітним є й інший аспект цього явища. Саме за допомогою функціонування віртуальної соціальної мережі відбувається накопичення та використання соціального капіталу [4, с. 376]. Влада має враховувати подібні тенденції та забезпечувати їх розвиток.

Список використаних джерел:

1. Шевчук О. Б. Глобально-інформаціональна економіка и ноосфера / Шевчук О. Б. // Цивілізаційна структура сучасного світу. В 3-х т., Глобальні трансформації сучасності / под ред. Ю. Н. Пахомова и Ю. В. Павленка. – К.: Наукова думка, 2006. – Т.1. – С.411-476.
2. Черная Л. А. Глобальная цивилизация и антропологизация знаний // Черная Л. А. / Культура на рубеже XX-XXI веков: глобализационные процессы. – СПб: Нестор-История, 2009. – С.322-329.
3. Баранівський В. Ф. Освіта та культура особистості в контексті сучасних реалій глобалізації // Баранівський В. Ф. / Людина і культура в умовах глобалізації. Зб. наук. статей. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2003. – 400с.
4. Варинський В. О. Мережева (он-лайн) комунікація як джерело формування соціального капіталу // Держава і право. Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 63. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. – 428с.